

NOVARTIS ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε.
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την
31 Δεκεμβρίου 2016 (1 Ιανουαρίου 2016 - 31 Δεκεμβρίου
2016) σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής
Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

I. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ 31.12.2016.....	4
II. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31.12.2016	5
III. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	6
IV. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	7
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	8
1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	8
2. ΣΥΝΟΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ	8
2.1. Πλαίσιο κατάρτισης.....	8
2.1.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	9
2.2. Συναλλαγματικές μετατροπές.....	13
2.3. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	13
2.4. Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	14
2.5. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	14
2.6. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	14
2.7. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.....	14
2.8. Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	15
2.9. Αποθέματα.....	15
2.10. Εμπορικές απαιτήσεις.....	15
2.11. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	16
2.12. Μετοχικό κεφάλαιο	16
2.13. Εμπορικές υποχρεώσεις.....	16
2.14. Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	16
2.15. Παροχές στο προσωπικό	16
2.16. Λειτουργικά έσοδα.....	18
2.17. Έσοδα από τόκους.....	18
2.18. Δανεισμός.....	18
2.19. Αναγνώριση εσόδων.....	18
2.20. Μισθώσεις.....	19
2.21. Μερίσματα.....	19
3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	19
3.1. Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου.....	19
3.2. Διαχείριση κεφαλαίου.....	21
3.3. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών	21
4. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	21
4.1. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές	21
4.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών.....	21
5. ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	22
6. ΆΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	23
7. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ.....	23
8. ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	24
9. ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΚΑΙ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	25
10. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	26
11. ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	26
12. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	27
13. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ.....	29
14. ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ.....	29
15. ΈΞΟΔΑ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.....	29
16. ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ	30
17. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	30
18. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	30
19. ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	31
20. ΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	32
21. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	32
22. ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ.....	32

23.	ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	33
24.	ΑΠΟΣΧΙΣΘΕΙΣΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	33
25.	ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	35

I. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για την χρήση που έληξε 31.12.2016

	Σημείωση	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Πωλήσεις		329,493,783	341,738,645
Κόστος πωλήσεων	15	(250,467,691)	(245,200,850)
Μεικτό κέρδος		79,026,092	96,537,795
Λειτουργικά έξοδα	15	(75,078,239)	(87,449,949)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	14	9,927,785	9,255,976
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		13,875,638	18,343,822
Χρηματοοικονομικά έξοδα	17	(481,614)	(334,228)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	17	1,741	1,842
Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) - καθαρά		(479,873)	(332,385)
Κέρδη προ φόρων		13,395,765	18,011,436
Φόρος εισοδήματος	18	(5,775,589)	(5,320,709)
Καθαρά κέρδη - Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		7,620,176	12,690,727
Καθαρά κέρδη - Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-	6,373,436
Συνολικά καθαρά κέρδη χρήσης		7,620,176	19,064,164
Λοιπά συνολικά εισοδήματα:			
Στοιχεία τα οποία δεν θα μεταφερθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα			
Αναλογιστικές (ζημίες)/κέρδη προ φόρων	12	(1,502,006)	1,575,565
Φόρος εισοδήματος-Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	11	-	101,631
Φόρος εισοδήματος χρήσης	11	(15,466)	(409,647)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης, μετά φόρων από συνεχιζόμενη δραστηριότητα		(1,517,472)	1,267,549
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης – Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		6,102,705	13,958,276
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης – Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-	6,373,436
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης		6,102,705	20,331,713

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 35 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

II. Ισολογισμός της 31.12.2016

	Σημείωση	31.12.2016	31.12.2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	4,761,354	4,913,675
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6	-	11,335
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	11	7,714,336	13,505,390
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		335,586	344,586
		12,811,276	18,774,987
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	7	56,641,582	65,293,416
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	8	86,963,885	175,847,816
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	23	29,042,586	17,673,357
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	9	7,357,782	3,072,043
		180,005,835	261,886,632
Σύνολο ενεργητικού		192,817,111	280,661,619
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	10	23,360,692	23,360,692
Λοιπά αποθεματικά		82,133,137	81,637,494
Κέρδη εις νέον		29,863,868	24,256,805
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		135,357,698	129,254,991
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Έσοδα επόμενων χρήσεων		1,280,218	1,465,310
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	12	13,399,006	12,209,300
		14,679,224	13,674,610
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	13	35,740,784	128,846,115
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις		-	1,846,499
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις		7,039,405	7,039,405
		42,780,189	137,732,018
Σύνολο υποχρεώσεων		57,459,413	151,406,628
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		192,817,111	280,661,619

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 35 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

III. Κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών Υπερ το άρτιο	Τακτικό Αποθεματικό	Κέρδη εις νέον	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2015	23,360,692	79,199,566	1,535,688	4,827,333	108,923,279
Καθαρά κέρδη χρήσης	-	-	-	12,690,727	12,690,727
Καθαρά κέρδη χρήσης - Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	-	6,373,436	6,373,436
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	-	-	-	1,575,565	1,575,565
Φόρος Εισοδήματος- Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	-	-	-	101,631	101,631
Φόρος Εισοδήματος	-	-	-	(409,647)	(409,647)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	-	20,331,713	20,331,713
Συναλλαγές με τους μετόχους:					
Τακτικό Αποθεματικό	-	-	902,240	(902,240)	-
Σύνολο Συναλλαγών με τους μετόχους	-	-	902,240	(902,240)	-
31 Δεκεμβρίου 2015	23,360,692	79,199,566	2,437,928	24,256,805	129,254,991
1 Ιανουαρίου 2016	23,360,692	79,199,566	2,437,928	24,256,805	129,254,991
Καθαρά κέρδη χρήσης	-	-	-	7,620,176	7,620,176
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	-	-	-	(1,502,004)	(1,502,004)
Φόρος Εισοδήματος	-	-	-	(15,466)	(15,466)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	-	6,102,706	6,102,706
Συναλλαγές με τους μετόχους:					
Τακτικό Αποθεματικό	-	-	495,643	(495,643)	-
Σύνολο Συναλλαγών με τους μετόχους	-	-	495,643	(495,643)	-
31 Δεκεμβρίου 2016	23,360,692	79,199,566	2,933,571	29,863,868	135,357,698

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 35 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

IV. Κατάσταση ταμειακών ροών

	Σημείωση	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	19	6,761,311	7,197,345
Καταβληθέντες τόκοι		(481,614)	(334,228)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		-	(4,996,292)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		1,866,825	1,866,825
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	5	(149,199)	(125,249)
Τόκοι που εισπράχθηκαν		1,741	1,842
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(147,459)	(123,406)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες		-	-
Καθαρή (μείωση) / αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		6,132,239	1,188,231
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης		1,225,544	(517,874)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης		7,357,782	1,225,544

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΣ
ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ REPORTINGSuzanne Kohout
Αρ. Διαβ: C9CY8NLV1Alicja Dorota Zolotar
Αρ. Διαβ: EH125644Δημήτριος Φιλιππόπουλος
ΑΔΤ ΑΝ022504
Αρ Αδείας Α Τάξης: 41716

Οι σημειώσεις στις σελίδες 8 έως 35 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων**1. Γενικές πληροφορίες**

Η Εταιρεία Novartis Ελλάς Α.Ε.Β.Ε. Ανώνυμη Εμπορική και Βιομηχανική Εταιρεία (η Novartis Ελλάς Α.Ε.Β.Ε. ή η «Εταιρεία») ιδρύθηκε στην Ελλάδα και εδρεύει στην Ελλάδα, 12ο χλμ Αθηνών Λαμίας, Μεταμόρφωσης Αττικής.

Η βασική δραστηριότητα της εταιρείας είναι η αντιπροσώπευση της αλλοδαπής εταιρείας NOVARTIS Pharma AG (μητρικής) στην Ελληνική αγορά σε σχέση με την εισαγωγή και εμπορία φαρμακευτικών προϊόντων αλλά και η παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων σε συνεργασία με άλλα νομικά πρόσωπα (ημεδαπά ή αλλοδαπά).

Η εταιρεία είναι θυγατρική της εταιρείας Novartis AG με έδρα την Ελβετία η οποία συντάσσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της Novartis Ελλάς Α.Ε.Β.Ε

Οι παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αποτελούν τις δεύτερες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, οι οποίες έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, αφού έως την 31 Δεκεμβρίου 2014 συντάσσονταν Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις σύμφωνα με τις Ελληνικές Γενικά Παραδεκτές Λογιστικές Αρχές («ΓΠΛΑ»). Η μετάβαση στα ΔΠΧΑ διενεργήθηκε ως αποτέλεσμα της αλλαγής του νομοθετικού πλαισίου σε σχέση με την κατάρτιση Χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Οι χρηματοοικονομικές αυτές καταστάσεις έχουν εγκριθεί προς δημοσίευση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 8^η Σεπτεμβρίου 2017 και τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Μακροοικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον στην Ελλάδα

Οι εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 2016 και οι συζητήσεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο σχετικά με τους όρους χρηματοδότησης της Ελλάδας και τις αξιολογήσεις της ελληνικής οικονομίας σε σχέση με τους στόχους του προγράμματος χρηματοδότησης από τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς, καθιστούν το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στη χώρα ευμετάβλητο. Η επιστροφή στην οικονομική σταθερότητα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα και στο εξωτερικό. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση των δραστηριοτήτων και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας, τυχόν αρνητικές εξελίξεις δεν αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την ομαλή λειτουργία της. Παρ' όλα αυτά η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της Εταιρείας.

2. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών**2.1. Πλαίσιο κατάρτισης**

Οι παρούσες Χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί από την διοίκηση με βάση τις αρχές:

- 1) Της συνεχούς δραστηριότητας (going concern)
- 2) Του ιστορικού κόστους

και είναι σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι λογιστικές αρχές που περιγράφονται κατωτέρω έχουν εφαρμοστεί σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται.

2.1.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για την τρέχουσα οικονομική χρήση**ΔΛΠ 19 Αναθεωρημένο (Τροποποίηση) «Παροχές σε Εργαζομένους»**

Η περιορισμένου σκοπού τροποποίηση εφαρμόζεται σε εισφορές των εργαζομένων ή τρίτων μερών στα προγράμματα καθορισμένων παροχών και απλοποιεί την λογιστικοποίηση των εισφορών όταν είναι ανεξάρτητες του αριθμού των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάση ενός σταθερού ποσοστού του μισθού.

ΔΠΧΑ 11 (Τροποποίηση) «Από κοινού Συμφωνίες»

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει την μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38 (Τροποποιήσεις) «Διευκρίνιση των Επιτρεπτών Μεθόδων Απόσβεσης»

Αυτή η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλες για τον υπολογισμό των αποσβέσεων ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζει πως τα έσοδα δεν θεωρούνται κατάλληλη βάση επιμέτρησης της ανάλωσης των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 41 (Τροποποιήσεις) «Γεωργία: Διαρκείς φυτείες»

Αυτές οι τροποποιήσεις αλλάζουν τη χρηματοοικονομική αναφορά των διαρκών φυτειών, όπως τα αμπέλια και τα δέντρα που παράγουν φρούτα. Οι διαρκείς φυτείες πρέπει να λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο όπως τα ιδιοκατασκευασμένα ενσώματα πάγια. Συνεπώς, οι τροποποιήσεις συμπεριλαμβάνουν τις διαρκείς φυτείες στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 16, αντί του ΔΛΠ 41. Η παραγωγή που αναπτύσσεται στις διαρκείς φυτείες παραμένει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 41.

ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ατομικές οικονομικές καταστάσεις»

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις οικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν την μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις και επίσης ξεκαθαρίζει τον ορισμό των ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις) “Γνωστοποιήσεις”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της συγκέντρωσης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, την δομή των οικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) “Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής των εταιρειών επενδύσεων και των θυγατρικών τους από την υποχρέωση ενοποίησης.

Ετήσιες Βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012

Οι παρακάτω τροποποιήσεις περιγράφουν τις σημαντικότερες αλλαγές που υφίστανται σε ορισμένα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-12 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του ΣΔΛΠ.

ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»

Η τροποποίηση διευκρινίζει τον ορισμό της 'προϋπόθεσης κατοχύρωσης' και ορίζει διακριτά τον 'όρο απόδοσης' και τον 'όρο υπηρεσίας'.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως η υποχρέωση για ενδεχόμενο τίμημα το οποίο πληροί τον ορισμό του χρηματοοικονομικού στοιχείου ταξινομείται ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ως στοιχείο της καθαρής θέσης βάση των ορισμών του ΔΛΠ 32 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση». Επίσης διευκρινίζει πως κάθε ενδεχόμενο τίμημα, χρηματοοικονομικό και μη χρηματοοικονομικό, που δεν είναι στοιχείο της καθαρής θέσης επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»

Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση των εκτιμήσεων της διοίκησης όσον αφορά την συνάθροιση των λειτουργικών τομέων.

ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι το πρότυπο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της επιμέτρησης βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων στα ποσά των τιμολογίων σε περιπτώσεις όπου η επίπτωση της προεξόφλησης είναι ασήμαντη.

ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»

Και τα δύο πρότυπα τροποποιήθηκαν προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζονται η προ αποσβέσεων λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις όταν μια οικονομική οντότητα ακολουθεί τη μέθοδο της αναπροσαρμογής.

ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών»

Το πρότυπο τροποποιήθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει ως συνδεδεμένο μέρος μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικού διοικητικού στελέχους στην οικονομική οντότητα ή στην μητρική εταιρεία της οικονομικής οντότητας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως όταν ένα περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) αναταξινομείται από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, αυτό δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται σαν αλλαγή.

ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις»

Η τροποποίηση προσθέτει συγκεκριμένες οδηγίες προκειμένου να βοηθήσει τη διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη και διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.

ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους»

Η τροποποίηση διευκρινίζει πως, όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.

ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά»

Η τροποποίηση διευκρινίζει την έννοια του «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους**ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)**

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 που αφορούν στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και συμπεριλαμβάνει επίσης ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο αντικαθιστά το μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών που εφαρμόζεται σήμερα. Το ΔΠΧΑ 9 καθιερώνει μία προσέγγιση της λογιστικής αντίσταθμισης βασισμένη σε αρχές και αντιμετωπίζει ασυνέπειες και αδυναμίες στο τρέχον μοντέλο του ΔΛΠ 39. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίσει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Ο Όμιλος βρίσκεται στη διαδικασία εκτίμησης της επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές του καταστάσεις. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις) “Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με την αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν προκύψει από δάνεια που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις) “Γνωστοποιήσεις” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν υποχρεωτικές γνωστοποιήσεις που παρέχουν τη δυνατότητα στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές των υποχρεώσεων που προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018)

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) “Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Α.Δ.Π.Χ.Π 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018)

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η Διερμηνεία δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε δύο ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 12 “Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες”

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με το ότι η υποχρέωση για παροχή των γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12 έχει εφαρμογή σε συμμετοχές σε οντότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενες προς πώληση, εκτός της υποχρέωσης για παροχή συνοπτικής χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

ΔΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση.

Η προετοιμασία των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις Χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη Σημείωση 4.

2.2. Συναλλαγματικές μετατροπές**(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης**

Τα στοιχεία των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας επιμετρούνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η Εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών ή της αποτίμησης όταν τα στοιχεία επανεκτιμώνται. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την τακτοποίηση τέτοιων συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία αναφοράς, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.3. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν: βελτιώσεις σε ακίνητα, μηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό. Τα ενσώματα πάγια επιμετρούνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Η λογιστική αξία του μέρους του παγίου που αντικαθίσταται παύει να αναγνωρίζεται.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μέγιστης ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

▪ Βελτιώσεις σε ιδιόκτητα κτίρια	40 έτη
▪ Μηχανολογικός εξοπλισμός	3 έτη
▪ Μεταφορικά μέσα	3 έτη
▪ Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται και αναπροσαρμόζονται αν κριθεί απαραίτητο στο τέλος κάθε χρήσεως.

Η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου απομειώνεται στην ανακτήσιμη αξία του όταν η λογιστική του αξία υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία του (σημείωση 2.5).

2.4. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από λογισμικά προγράμματα.

Λογισμικό

Οι αγορασμένες άδειες λογισμικού παρουσιάζονται στο κόστος κτήσης μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει και τις δαπάνες που απαιτούνται ώστε να είναι δυνατή η χρήση τους.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του λογισμικού η οποία κυμαίνεται από 3-5 χρόνια.

Δαπάνες που σχετίζονται με την συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

Το λογισμικό ελέγχεται ετησίως για απομείωση σύμφωνα με την Σημείωση 2.5.

2.5. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποσβένονται ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η αντίστοιχη ζημιά απομείωσής του καταχωρείται στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσεως. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών). Οι απομειώσεις που έχουν αναγνωριστεί σε προηγούμενες περιόδους σε μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς για τυχόν αναστροφή.

2.6. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις. Η Εταιρεία δεν κατέχει άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όπως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους με μεταβολές στα αποτελέσματα, επενδύσεις κατεχόμενες ως τη λήξη ή διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε όλες τις ημερομηνίες αναφοράς. Κατά την αναγνώρισή τους ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα δάνεια και οι απαιτήσεις επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις παύουν να αναγνωρίζονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει ουσιαδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς. Τα τελευταία συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα δάνεια και απαιτήσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν τα κονδύλια «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις», «Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις», «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» και «Βραχυπρόθεσμες Δανειακές υποχρεώσεις» που παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης (βλέπε επίσης σημειώσεις 2.10, 2.11 και 2.18).

2.7. Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης, όταν υπάρχει νομικά εκτελεστό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και παράλληλα υπάρχει η πρόθεση να γίνει διακανονισμός σε καθαρή βάση, ή η ανάκτηση του περιουσιακού στοιχείου και ο διακανονισμός της υποχρέωσης να γίνουν ταυτόχρονα. Το νομικά εκτελεστό δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλόμενου.

2.8. Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρεία εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων είναι απομειωμένο και έχουν πραγματοποιηθεί ζημιές απομείωσης, αν και μόνο αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης σαν αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου ('ζημιογόνο γεγονός') και αυτό το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και η επίδραση αυτή μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Ενδείξεις απομείωσης μπορεί να αποτελούν τα εξής γεγονότα: σημαντική οικονομική δυσκολία του χρεώστη ή ομάδας χρεωστών, καθυστέρηση ή διακοπή πληρωμής τόκων και δόσεων, πιθανότητα χρεοκοπίας ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης και παρατηρήσιμα στοιχεία που δείχνουν μετρήσιμη μείωση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές.

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης που αφορά δάνεια και απαιτήσεις, το ποσό της ζημιάς επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρώντας μελλοντικές πιστωτικές ζημιές που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου. Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων μειώνεται με το ποσό της ζημιάς απομείωσης και η ζημιά καταχωρείται στα αποτελέσματα. Αν ένα δάνειο έχει μεταβλητό επιτόκιο, το επιτόκιο προεξοφλησης για την επιμέτρηση της ζημιάς απομείωσης είναι το τρέχον αποτελεσματικό επιτόκιο όπως προσδιορίστηκε από τη σύμβαση.

Αν σε επόμενη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (π.χ. βελτίωση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του χρεώστη), η αναστροφή της αναγνωρισμένης ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.9. Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν εμπορεύματα, έτοιμα και ημιτελή προϊόντα, πρώτες και βοηθητικές ύλες και αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του πρότυπου κόστους που ακολουθείται πάγια. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης.

2.10. Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι τα ποσά που οφείλονται από τους πελάτες για προϊόντα που πουλήθηκαν ή υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε αυτούς κατά τις συνήθεις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους η οποία ορίζεται ως το ποσό τιμολόγησης μείον προσαρμογές για μειώσεις όπως εκπτώσεις και παρακρατήσεις και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων για ζημιές απομείωσης. Δεν αναγνωρίζεται απομείωση σε απαιτήσεις έναντι του δημοσίου για τις επιπτώσεις της διαχρονικής αξίας του χρήματος κατά την αρχική αναγνώριση, καθώς η εύλογη αξία αυτών των απαιτήσεων αναμένεται να τακτοποιηθεί εντός 60 ημερών από την τιμολόγηση. Προβλέψεις για ζημιές απομείωσης των απαιτήσεων έναντι του δημοσίου δεν αναγνωρίζονται εκτός και εάν η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών διαφέρει σημαντικά από την λογιστική αξία των απαιτήσεων.

Η πρόβλεψη για επισφάλεια καθορίζεται όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη πως η Εταιρεία δεν θα είναι σε θέση να εισπράξει τα ποσά σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους. Ενδείξεις σημαντικών οικονομικών δυσχερειών των πελατών εκτός του Δημοσίου, όπως πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομικής αναδιοργάνωσης και αδυναμία εξόφλησης των υποχρεώσεών τους πέρα του συμβατικού ορίου (πέρα των 180 ημερών από τη λήξη προθεσμίας πληρωμής) συνιστούν λόγο για έλεγχο απομείωσης της απαίτησης. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο, και επιβαρύνει τα «Εξόδα διοίκησης». Υπόλοιπα τα οποία δεν πρόκειται να εισπραχθούν διαγράφονται από τις απαιτήσεις και επιβαρύνουν τα «Εξόδα διοίκησης» ενώ η εισπραξη υπολοίπων που έχουν ήδη διαγραφεί ωφελούν την κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

2.11. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας με λήξη μέχρι και τρεις μήνες. Στην κατάσταση ταμειακών ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τις καταθέσεις όψεως.

2.12. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει τις κοινές μετοχές της εταιρείας.

2.13. Εμπορικές υποχρεώσεις

Οι εμπορικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις πληρωμής προϊόντων και υπηρεσιών που αποκτήθηκαν κατά τις συνήθεις δραστηριότητες της Εταιρείας από τους προμηθευτές. Οι εμπορικές υποχρεώσεις καταχωρούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις όταν η πληρωμή τους πρέπει να πραγματοποιηθεί μέσα στον επόμενο χρόνο. Αν η πληρωμή τους μπορεί να γίνει και πέραν του έτους, τότε καταχωρούνται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και αποτιμώνται μεταγενέστερα σύμφωνα με τη μέθοδο του αναπόσβεστου κόστους με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

2.14. Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Η φορολογία της χρήσης περιλαμβάνει τρέχοντα φόρο και αναβαλλόμενο φόρο. Η φορολογία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα εκτός εάν αφορά στοιχεία που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση. Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος επίσης αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στην καθαρή θέση αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία αναφοράς στην Ελλάδα. Η Διοίκηση αξιολογεί περιοδικά τις θέσεις στις φορολογικές δηλώσεις σχετικά με καταστάσεις όπου η φορολογική νομοθεσία υπόκειται σε ερμηνεία. Σχηματίζει προβλέψεις, όπου είναι απαραίτητο, σε σχέση με τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές. Οι σχετικές προβλέψεις περιλαμβάνουν και τις προσαυξήσεις που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημιά. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία αναφοράς και αναμένεται να είναι σε ισχύ όταν η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση θα ανακτηθεί ή η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση θα τακτοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει νόμιμα εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφίζονται οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις σχετίζονται με φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή όταν υπάρχει η πρόθεση να τακτοποιηθούν τα υπόλοιπα σε καθαρή βάση.

2.15. Παροχές στο προσωπικό

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων παροχών όσο και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

(α) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Η Εταιρεία έχει υποχρέωση σε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών βάσει της ελληνικής νομοθεσίας που καθορίζει το ποσό της συνταξιοδοτικής παροχής που θα λάβει ένας εργαζόμενος κατά τη συνταξιοδότησή του, η οποία εξαρτάται από περισσότερους από έναν παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και η αποζημίωση.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην κατάσταση οικονομικής θέσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή κατά την ημερομηνία αναφοράς μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος με βάση όσα προβλέπει η Ελληνική νομοθεσία και οι πολιτικές της εταιρείας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος. Η παρούσα αξία της δέσμευσης για την καθορισμένη παροχή υπολογίζεται με την προεξόφληση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών χρησιμοποιώντας επιτόκια υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο Ευρώ και που έχουν διάρκεια που προσεγγίζει τη διάρκεια της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης του προγράμματος καθορισμένων παροχών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός από την περίπτωση που συμπεριλαμβάνεται στο κόστος ενός περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης αντανακλά την αύξηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από την απασχόληση των εργαζομένων μέσα στη χρήση καθώς και μεταβολές λόγω περικοπών ή διακανονισμών.

Το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Το κόστος αυτό συμπεριλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις παροχές σε εργαζομένους.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από εμπειρικές προσαρμογές και από αλλαγές σε αναλογιστικές υποθέσεις αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στη χρήση που έχουν προκύψει.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα πρόγραμμα, στο οποίο η Εταιρεία πληρώνει πάγιες εισφορές σε μία ξεχωριστή εταιρεία. Η Εταιρεία δεν έχει καμία νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση να πληρώσει επιπλέον εισφορές, αν τα επενδυμένα περιουσιακά στοιχεία είναι ανεπαρκή για να αντιμετωπίσουν τις αναμενόμενες παροχές για την υπηρεσία των εργαζομένων που αφορά την τρέχουσα περίοδο καθώς και προγενέστερες περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, η Εταιρεία πληρώνει εισφορές σε δημόσια ή ιδιωτικά ασφαλιστικά ταμεία είτε υποχρεωτικά είτε συμβατικά είτε εθελοντικά. Μετά την πληρωμή των εισφορών δεν υφίσταται περαιτέρω δέσμευση για την εταιρεία. Οι εισφορές αναγνωρίζονται σαν κόστος παροχών σε εργαζομένους όταν αυτές καθίστανται πληρωτέες. Οι προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται σαν περιουσιακό στοιχείο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή επιστροφή χρημάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης καθίστανται πληρωτέες όταν η Εταιρεία τερματίζει την απασχόληση πριν την κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης ή όταν ο εργαζόμενος δέχεται την εθελούσια αποχώρηση με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: α) όταν η Εταιρεία δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά για αυτές τις παροχές και β) όταν η Εταιρεία αναγνωρίζει έξοδα από αναδιοργάνωση που είναι στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 στα οποία περιλαμβάνεται η πληρωμή παροχών τερματισμού της απασχόλησης. Στην περίπτωση που γίνεται προσφορά για εθελούσια αποχώρηση, οι παροχές τερματισμού της αποχώρησης υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων που αναμένεται να αποδεχθούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς προεξοφλούνται.

(γ) Παροχή έκτακτων αμοιβών (Bonus)

Έκτακτες αμοιβές καταβάλλονται στο προσωπικό κατόπιν σχετικής απόφασης της Διοίκησης και βάση υπολογισμού τους είναι τα αποτελέσματα της εταιρείας και η απόδοση του προσωπικού. Η εταιρεία αναγνωρίζει υποχρέωση και έξοδο για έκτακτες αμοιβές όταν αυτές υπολογίζονται και εγκρίνονται από τη Διοίκηση της εταιρείας έως το τέλος της χρήσης.

(δ) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

2.16. Λειτουργικά έσοδα

Το έσοδο αποτιμάται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ή εισπρακτέου ανταλλάγματος και αντιπροσωπεύει το εισπρακτέο ποσό για τα εμπορεύματα που πωλήθηκαν, καθαρό από υποχρεωτικές και εμπορικές εκπτώσεις, επιστροφές και Φόρο Προστιθέμενης Αξίας. Η Εταιρεία πωλεί συνταγογραφούμενα φάρμακα και αναγνωρίζει το έσοδο, όταν το ποσό του εσόδου μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην επιχείρηση και όταν συγκεκριμένα κριτήρια πληρούνται για κάθε δραστηριότητα της εταιρείας, όπως περιγράφονται πιο κάτω.

Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

Το κονδύλι «Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης» περιλαμβάνει έσοδα για παροχή υπηρεσιών και διαχειριστικά έξοδα που επαναχρεώνονται στους πελάτες. Τα έσοδα από παρεχόμενες υπηρεσίες λογίζονται στην περίοδο που παρέχονται οι υπηρεσίες, με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

2.17. Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των δανείων ή απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται έσοδα από τόκους με το ίδιο επιτόκιο (αρχικό πραγματικό επιτόκιο) επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

2.18. Δανεισμός

Τα δάνεια αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του αναληφθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στην κατάσταση του συνολικού εισοδήματος κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν η Εταιρεία έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.19. Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία του ανταλλάγματος που έχει εισπραχθεί ή είναι εισπρακτέο από τις συνήθεις δραστηριότητες της εταιρείας. Τα έσοδα παρουσιάζονται αφαιρουμένων των εμπορικών εκπτώσεων, των επιστροφών, όλων των νομοθετημένων εκπτώσεων (rebates) προς τους πελάτες δημοσίου και πληρωμής υπερβάσεων φαρμακευτικής δαπάνης (claw back) καθώς και παρακρατήσεων επί των εισπράξεων που εφαρμόζονται από δημόσια νοσοκομεία, ασφαλιστικούς οργανισμούς και λοιπούς δημοσίου φορείς.

Η Εταιρεία πωλεί συνταγογραφούμενα φάρμακα σε νοσοκομεία, ασφαλιστικούς οργανισμούς φαρμακαποθήκες και φαρμακεία. Έσοδα αναγνωρίζονται όταν το ποσό του εσόδου μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή και όταν οι σημαντικοί κίνδυνοι και τα οφέλη των προϊόντων έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή. Προβλέψεις για εκπτώσεις που είναι νομοθετημένες καταχωρούνται αφαιρετικά των εσόδων κατά τον χρόνο αναγνώρισης των εσόδων με βάση ιστορικά δεδομένα και την ισχύουσα νομοθεσία. Πρόβλεψη για επιστροφές πωλήσεων αναγνωρίζονται όταν το ποσό θεωρείται σημαντικό. Η εταιρεία δεν έχει ιστορικό υψηλών επιστροφών και εξ αυτού συνάγεται ότι δεν αναμένονται σημαντικές επιστροφές από πωλήσεις της τρέχουσας και των προηγούμενων χρήσεων.

2.20. Μισθώσεις

Οι μισθώσεις εξοπλισμού των οποίων ο εκμισθωτής διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές ενοικίων λειτουργικών μισθώσεων (καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος αναλογικά κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την παρούσα και τις προηγούμενες χρήσεις η εταιρεία δεν συμμετέχει σε συμβάσεις μίσθωσης όπου η εταιρεία διατηρεί ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας τους. Αυτές οι μισθώσεις αναγνωρίζονται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις και κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων.

2.21. Μερίσματα

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του έτους που εγκρίνονται από τους μετόχους της εταιρείας. Η εταιρεία κατά την παρούσα χρήση δεν θα προχωρήσει σε διανομή μερισμάτων.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου**3.1. Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου**

Η Εταιρεία λόγω της δραστηριότητάς της εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κίνδυνο αγοράς (κίνδυνο εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων και κίνδυνο ταμειακών ροών), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Η πολιτική που εφαρμόζει η εταιρεία στην διαχείριση των κινδύνων επικεντρώνεται στην αδυναμία πρόβλεψης του χρόνου είσπραξης των πωλήσεων προς το δημόσιο καθώς και στην αβεβαιότητα του ύψους της αυτόματης επιστροφής υπέρβασης φαρμακευτικής δαπάνης από τις φαρμακευτικές εταιρείες προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. όπως θεσπίστηκε με τον νόμο 4052/1.3.2012 και ισχύει. Η εταιρεία επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει τις πιθανές συνέπειες των παραπάνω στην ρευστότητα και στα αποτελέσματα της.

Η διαχείριση των κινδύνων πραγματοποιείται από τη Διοίκηση της Εταιρείας. Η Διοίκηση της Εταιρείας προσδιορίζει, αξιολογεί και λαμβάνει μέτρα με σκοπό την αντιστάθμιση όλων των χρηματοοικονομικών κινδύνων.

(α) Κίνδυνος αγοράς**Συναλλαγματικός κίνδυνος**

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς το σύνολο των συναλλαγών της είναι σε Ευρώ.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία δεν εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών.

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει σημαντικό κίνδυνο επιτοκίων καθώς δεν διαθέτει σημαντικά τοκοφόρα κονδύλια ενεργητικού.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκαλεί ένα συμβαλλόμενο μέρος που συμμετέχει σε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο σε ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος μέσω της μη εκπλήρωσης μιας υποχρέωσής του. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που διακρατούνται στις τράπεζες και τις εμπορικές απαιτήσεις.

Η Εταιρεία υπόκειται σε σημαντικό επίπεδο πιστωτικού κινδύνου, καθώς τα ταμειακά διαθέσιμα διατηρούνται κατά 72% (2015: 95%) σε μια και μόνο τράπεζα (Citibank S.A.), όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	31.12.2016	31.12.2015	Moody's
Citi Bank Europe	5,316,824	2,723,174	A1
Alpha Bank	1,992,242	13,740	Caa3
Piraeus Bank	46,999	135,129	Caa3
NBG	1,717	13,740	Caa3
Σύνολο	7,357,782	2,872,043	

Οι πωλήσεις προς το Δημόσιο αποτελούν το 50% των εσόδων από πωλήσεις για το έτος 2016 (2015: 57%). Η εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πωλήσεις πραγματοποιούνται με πελάτες που χαρακτηρίζονται από το κατάλληλο πιστοληπτικό ιστορικό. Η διοίκηση παρακολουθεί τακτικά την χρονολογική κατάταξη των εκκρεμών απαιτήσεων.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται αποτελεσματικά το επίπεδο του πιστωτικού κινδύνου στον οποίο υπόκειται θέτοντας όρια στην έκθεσή της σε μεμονωμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη και μέσω κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου. Οι εν λόγω κίνδυνοι επανεξετάζονται περιοδικά και η Εταιρεία παρακολουθεί την πιστοληπτική ποιότητα των εμπορικών της απαιτήσεων σε συνεχή βάση. Τα υπόλοιπα των ταμειακών διαθεσίμων διατηρούνται σε πιστωτικά ιδρύματα εγκεκριμένα από τη μητρική που φέρουν αποδεκτή πιστωτική αξιολόγηση.

Οι απαιτήσεις από πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις αναλύονται ως ακολούθως, όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο:

Κατάταξη πιστωτικού κινδύνου	31.12.2016	31.12.2015
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν πληρούν τις συνθήκες διαγραφής	51,461,011	40,757,455
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που είναι σε καθυστέρηση και δεν πληρούν τις συνθήκες διαγραφής	35,502,874	135,090,361
Απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	3,774,821	3,308,605
Προβλέψεις	(3,774,821)	(3,308,605)
Σύνολο Πελατών και Λοιπών Απαιτήσεων	86,963,885	175,847,816

Σημείωση: Το ποσό των προβλέψεων κρίνεται επαρκές, καθώς μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καλύπτεται από ασφάλιση πιστωτικού κινδύνου που έχει συναφθεί με ασφαλιστικές εταιρείες του εξωτερικού. Η πιστωτική ποιότητα για το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχεται από εξωτερικές πιστωτικές αξιολογήσεις, όπως αυτές παρέχονται από συνεργαζόμενες εξειδικευμένες εταιρείες:

31 Δεκεμβρίου 2016	Σύνολο	1-3	4-6	7-10	Ελληνικό Δημόσιο (CCC)
Απαιτήσεις από Πελάτες	95,724,690	1,037,056	19,627,402	3,518,930	71,541,302

31 Δεκεμβρίου 2015	Σύνολο	1-3	4-6	7-10	Ελληνικό Δημόσιο (CCC)
Απαιτήσεις από Πελάτες	203,393,814	598,427	32,511,480	1,772,941	168,510,966

Σημείωση: Στην κατηγορία 1-3 αξιολογούνται πελάτες με πολύ χαμηλό βαθμό πιστωτικού κινδύνου, στην κατηγορία 4-6, οι πελάτες με χαμηλό έως και μέτριο βαθμό πιστωτικού κινδύνου και στην κατηγορία 7-10 όλοι οι πελάτες με υψηλό βαθμό πιστωτικού κινδύνου. Για την τελευταία κατηγορία η Εταιρεία έχει σχηματίσει επαρκή πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων.

Για τους πελάτες με ανοιχτό ποσό πιστώσεων στις 31/12/2016 που ανερχόταν σε Ευρώ 9,725,904 (2015: 8,427,458) δεν έχει διενεργηθεί αξιολόγηση από εξωτερικές εξειδικευμένες εταιρείες και το ποσό έχει συμπεριληφθεί εξ' ολοκλήρου στην κατηγορία 4-6. Το ποσό έχει εισπραχθεί στο σύνολό του, μέχρι την σύνταξη των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας υποδεικνύει τη διατήρηση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων, την διαθεσιμότητα χρηματοδότησης μέσω ενός ικανού ποσού εξασφαλισμένων πιστωτικών διευκολύνσεων και την

ικανότητα για κλείσιμο των θέσεων στην αγορά. Οι συμβατικές υποχρεώσεις τις εταιρείες είναι πληρωτέες σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους και αφορούν σε συναλλαγές με την μητρική εταιρεία. Η ρευστότητα της Εταιρείας παρακολουθείται σε συνεχή βάση από τη διοίκηση. Η λήξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων χρησιμοποιείται από την ανώτερη διοίκηση για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Επιπλέον η εταιρεία διατηρεί εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση με εγγύηση της μητρικής εταιρείας.

	31.12.2016		31.12.2015	
Μεταβολή επιτοκίου σε:	% Μεταβολής	Μεταβολή αποτελέσματος (σε €)	% Μεταβολής	Μεταβολή αποτελέσματος (σε €)
Δανεισμό	1%	53.812	1%	3.342
Δανεισμό	-1%	-53.812	-1%	-3.342

3.2. Διαχείριση κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρείας να παραμένει σε συνεχιζόμενη δραστηριότητα με σκοπό να παράγει κέρδη για τους μετόχους και οφέλη για τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη και να διατηρήσει τη βέλτιστη κεφαλαιακή δομή ώστε να μειώσει το κόστος του κεφαλαίου.

Προκειμένου να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή δομή, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των μερισμάτων που καταβάλλονται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

3.3. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Δεν υπάρχουν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που να επιμετρούνται στην εύλογη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

4.1. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων. Οι προκύπτουσες λογιστικές εκτιμήσεις, εξ ορισμού, σπανίως ισούνται με τα σχετικά πραγματικά αποτελέσματα. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στους επόμενους 12 μήνες αφορούν φόρο εισοδήματος.

Για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος απαιτείται να ασκηθεί κρίση από τη Διοίκηση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις για αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους βασισμένη σε εκτιμήσεις σχετικά με το κατά πόσον θα επιβληθούν πρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις. Εάν το τελικό αποτέλεσμα της φορολογικής εκκαθάρισης ή του φορολογικού ελέγχου είναι διαφορετικό από την πρόβλεψη που είχε αρχικά αναγνωρισθεί, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της χρήσης.

4.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών

- Αναγνώριση εσόδων

Το εισόδημα αναγνωρίζεται όταν η κυριότητα και ο κίνδυνος μεταβιβάζεται στον πελάτη και είναι δυνατόν αν διαμορφωθούν αξιόπιστες εκτιμήσεις για σχετικές μειώσεις. Το μικτό εισόδημα μειώνεται κατά τις εκπτώσεις, τις εισφορές και τις επιστροφές πωλήσεων που είναι ήδη γνωστές ή αναμένεται να προκύψουν. Το μικτό εισόδημα μειώνεται κατά τις εκπτώσεις, τις νομοθετημένες εισφορές (rebates), τις νομοθετημένες επιβαρύνσεις (claw back), τις παρακρατήσεις από εισπράξεις πελατών του Δημοσίου και τις επιστροφές πωλήσεων που είναι ήδη γνωστές ή που αναμένεται να προκύψουν. Η σχετική πρόβλεψη για τις αναμενόμενες εκπτώσεις, εισφορές, παρακρατήσεις και επιστροφές διενεργείται κατά την στιγμή της πώλησης βάσει των πληροφοριών που είναι διαθέσιμες στην διοίκηση

της εταιρείας. Τα ποσά αποτελούν τις καλύτερες εκτιμήσεις της διοίκησης και ως εκ τούτου δύναται να μεταβληθούν σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

- **Φορολογία εισοδήματος**

Η εταιρεία υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα. Εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε σημαντικό βαθμό για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για τον φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν κάποιες συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο προσδιορισμός του τελικού φόρου δεν είναι βέβαιος κατά την διάρκεια των κανονικών εργασιών της εταιρείας. Η εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσο θα προκύψει επιπρόσθετος φόρος. Σε κάποιες περιπτώσεις το τελικό αποτέλεσμα μπορεί να διαφέρει από τα ποσά τα οποία καταχωρήθηκαν αρχικά, επομένως οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τις τρέχουσες και αναβαλλόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις της περιόδου προσδιορισμού των οριστικών ποσών.

- **Ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης**

Η εταιρεία αναγνωρίζει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στο βαθμό που εκτιμάται ότι θα εμφανίσει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις αντίστοιχες προσωρινές διαφορές μεταξύ λογιστικής και φορολογικής βάσης. Με βάση την παρούσα κατάσταση και την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία η διοίκηση εκτιμά ότι υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι είναι πιο πιθανό να υπάρχουν επαρκή μελλοντικά φορολογικά κέρδη παρά να μην υπάρχουν.

- **Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία**

Η Εταιρεία διατηρεί ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών. Προκειμένου να καθοριστεί η αξία αυτών των παροχών πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφορες αναλογιστικές εκτιμήσεις σχετικά με τα προεξοφλητικά επιτόκια, τις μελλοντικές μισθολογικές αυξήσεις και μελλοντικές συνταξιοδοτικές αυξήσεις. Εξαιτίας της μακροχρόνιας φύσης αυτού του προγράμματος, τέτοιες εκτιμήσεις υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα. Αυτές οι εκτιμήσεις και μια ανάλυση ως προς το πώς καθορίζονται αυτές περιγράφονται στη Σημείωση 13.

5. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Γήπεδα	Κτίρια	Μηχανολογικός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος						-
1 Ιανουαρίου 2015	220,393	7,092,716	5,150	450	1,710,570	9,029,279
Προσθήκες		32,295	-	-	92,954	125,249
Πωλήσεις/Διαγραφές		-	-	-	(67,088)	(67,088)
31 Δεκεμβρίου 2015	220,393	7,125,011	5,149.77	450	1,736,435	9,087,439
1 Ιανουαρίου 2016	220,393	7,125,011	5,150	450	1,736,435	9,087,439
Προσθήκες	-	41,860	16,599	-	90,741	149,199
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	-	-	(19,770)	(19,770)
31 Δεκεμβρίου 2016	220,393	7,166,871	21,749	450	1,807,407	9,216,869
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
1 Ιανουαρίου 2015	-	(2,450,724)	(2,045)	(450)	(1,497,496)	(3,950,715)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(177,563)	(1,490)	-	(111,084)	(290,137)
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	-	-	67,088	67,088
31 Δεκεμβρίου 2015		(2,628,287)	(3,535)	(450)	(1,541,492)	(4,173,764)
1 Ιανουαρίου 2016	-	(2,628,287)	(3,535)	(450)	(1,541,492)	(4,173,764)
Αποσβέσεις χρήσης	-	(179,184)	(5,179)	-	(117,157)	(301,520)
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	-	-	19,769	19,769
31 Δεκεμβρίου 2016		(2,807,471)	(8,714)	(450)	(1,638,881)	(4,455,516)

Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2015	220,393	4,496,724	1,615	-	194,943	4,913,675
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	220,393	4,359,400	13,035	-	168,526	4,761,354

6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Κόστος

1 Ιανουαρίου 2015	125,439
Προσθήκες	-
Διαγραφές	-
31 Δεκεμβρίου 2015	125,439
1 Ιανουαρίου 2016	125,439
Προσθήκες	-
31 Δεκεμβρίου 2016	125,439
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	
1 Ιανουαρίου 2015	(101,738)
Αποσβέσεις χρήσης	(12,366)
Διαγραφές	-
31 Δεκεμβρίου 2015	(114,104)
1 Ιανουαρίου 2016	(114,104)
Αποσβέσεις χρήσης	(11,335)
31 Δεκεμβρίου 2016	(125,439)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2015	11,335
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	-

7. Αποθέματα

	31.12.2016	31.12.2015
Εμπορεύματα	58,261,990	66,215,563
Προϊόντα έτοιμα & ημιτελή	735,164	1,884,935
Πρώτες & βοηθ. ύλες-αναλώσιμα	633,238	873,942
Σύνολο	59,630,392	68,974,441

Μείον: Προβλέψεις για άχρηστα και κατεστραμμένα
αποθέματα

Εμπορεύματα	2,988,811	3,681,025
Συνολική καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία	56,641,582	65,293,416

Το σύνολο των αποθεμάτων που παρουσιάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς αφορά εμπορεύματα, έτοιμα και ημιτελή προϊόντα, πρώτες και βοηθητικές ύλες .

Τα αποθέματα που εμφανίζονται στον Ισολογισμό της 31.12.2016 έχουν υποτιμηθεί κατά το ποσό των Ευρώ 2,988,811 που αφορά βραδέως κινούμενα και άχρηστα αποθέματα (ποσό υποτίμησης 31.12.2015: Ευρώ 3,681,025).

8. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31.12.2016	31.12.2015
Πελάτες	95,724,690	203,393,814
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(3,774,821)	(3,308,605)
Ανακατάταξη στις εμπορικές απαιτήσεις	(46,478,158)	(41,354,759)
Καθαρές εμπορικές απαιτήσεις	45,471,712	158,730,449
Λοιπές απαιτήσεις	23,099,207	12,878,252
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	18,728,553	4,583,700
Σύνολο	87,299,471	176,192,402
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	335,586	344,586
Κυκλοφορούν ενεργητικό	86,963,885	175,847,816
	87,299,471	176,192,402

Η εταιρεία με βάση τις διατάξεις του νόμου Ν. 4052/2012 προβαίνει σε συμψηφισμό του ποσού επιστροφής της υπέρβασης της ετήσιας φαρμακευτικής δαπάνης (claw back) καθώς και των τριμηνιαίων επιστροφών με βάση το ύψος πωλήσεων φαρμακευτικών προϊόντων (rebates) με ισόποσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ για προμήθεια φαρμάκων. Για τον λόγο αυτό τα σχετικά δεδουλευμένα ποσά όλων των περιόδων αναφοράς εμφανίζονται αρνητικά στις απαιτήσεις όπως αναλύεται στον παραπάνω πίνακα.

Ανάλυση παλαιότητας ληξιπρόθεσμων υπολοίπων πελατών:

31.12.2016	Ιδιωτικός τομέας	Δημόσιος τομέας
Μέχρι 1 μήνα	955,181	13,087,624
Από 1 έως 3 μήνες	802,392	17,660,858
Από 3 έως 6 μήνες	280,238	1,697,735
Από 6 έως 12 μήνες	-	80,644
Πάνω από 12 μήνες	-	938,202
	2,037,811	33,465,063

31.12.2015	Ιδιωτικός τομέας	Δημόσιος τομέας
Μέχρι 1 μήνα	476,994	-
Από 1 έως 3 μήνες	174,573	13,209,453
Από 3 έως 6 μήνες	163,415	43,590,978
Από 6 έως 12 μήνες	10,736	62,592,278
Πάνω από 12 μήνες	179,441	14,692,491
	1,005,160	134,085,201

Η μεταβολή της πρόβλεψης για πελάτες και λοιπές επισφαλείς απαιτήσεις αναλύεται ως εξής:

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2015	3,342,878
Μη χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις που αναστράφηκαν	(34,273)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2015	3,308,605
Πρόβλεψη απομείωσης απαιτήσεων	466,216
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	3,774,821

Η Εταιρεία σχηματίζει πρόβλεψη για επισφαλείς πελάτες για τα υπόλοιπα των πελατών της που παρουσιάζουν καθυστέρηση, αφού λάβει υπόψη της την γενικότερη συναλλακτική συμπεριφορά καθενός από τους πελάτες.

Οι εύλογες αξίες των πελατών και λοιπών απαιτήσεων είναι περίπου ίσες με τις λογιστικές αξίες τους.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά τις ημερομηνίες αναφοράς είναι η λογιστική αξία της κάθε κατηγορίας απαιτήσης που αναφέρεται ανωτέρω.

Η εταιρεία προβαίνει σε πιστωτική αξιολόγηση μόνο των ιδιωτών πελατών της καθότι η πιστωτική αξιολόγηση των πελατών δημοσίου είναι όμοια με την αξιολόγηση της Ελληνικής Δημοκρατίας από τους οίκους διεθνούς αξιολόγησης. Οι ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις της Εταιρείας από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και τα Δημόσια νοσοκομεία σε όλες τις ημερομηνίες αναφοράς δεν θεωρούνται επισφαλείς αλλά ανακτήσιμες.

9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	31.12.2016	31.12.2015
Διαθέσιμα στο ταμείο	0	200,000
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	7,357,782	2,872,043
Σύνολο	7,357,782	3,072,043

Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Η εταιρεία διατηρεί για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της λογαριασμό υπερανάλιψης στην τράπεζα Alpha Bank, ο οποίος στις 31 Δεκεμβρίου 2016 εμφανίζει χρεωστικό υπόλοιπο 1,992,242 € (2015: πιστωτικό υπόλοιπο 1,846,499 €). Οι βασικοί όροι του δανεισμού είναι οι εξής:

- Ποσό υπερανάλιψης 10,000,000
- Σταθερό επιτόκιο 8.95%
- Εγγυήση των Μετόχων της μητρικής εταιρείας

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και οι τραπεζικές υπεραναλήψεις για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, περιλαμβάνουν τα εξής:

	31.12.2016	31.12.2015
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	7,357,782	3,072,043
Τραπεζικές υπεραναλήψεις	-	(1,846,499)
Σύνολο	7,357,782	1,225,544

10. Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά απο έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο
1 Ιανουαρίου 2016	795,935	23,360,692	79,199,566
31 Δεκεμβρίου 2016	795,935	23,360,692	79,199,566

Η ονομαστική αξία των μετοχών ανέρχεται σε €29,35 έκαστη. Το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο.

11. Αναβαλλόμενη φορολογία

Τα ποσά αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων αναλύονται ως ακολούθως:

	31.12.2016	31.12.2015
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(690,428)	(782,035)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	8,404,764	14,287,425
Αναβαλλόμενη φορολογία (καθαρή)	7,714,336	13,505,390

	31.12.2016	31.12.2015
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		
Πληρωτέες μετά από 12 μήνες	(690,428)	(782,035)
Πληρωτέες εντός 12 μηνών	-	-
	(690,428)	(782,035)

	31.12.2016	31.12.2015
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:		
Ανακτήσιμες μετά από 12 μήνες	3,885,712	4,503,406
Ανακτήσιμες εντός 12 μηνών	4,519,053	9,784,019
	8,404,764	14,287,425
Αναβαλλόμενη φορολογία (καθαρή)	7,714,336	13,505,390

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	13,505,390	18,975,992
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων-Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή (σημ. 19)	-	1,295,478
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων (σημ. 19)	(5,775,589)	(6,458,064)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα-Επίδραση Αλλαγής φορολογικού συντελεστή	-	101,631
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	(15,466)	(409,647)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	7,714,336	13,505,390

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της χρήσης είναι οι παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις:

Επιταχυνόμενες φορολογικές αποσβέσεις	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2015	(679,530)
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(102,504)
31 Δεκεμβρίου 2015	(782,035)
1 Ιανουαρίου 2016	(782,035)
Χρέωση / (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	91,606
31 Δεκεμβρίου 2016	(690,428)

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις:

	Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	Πρόβλεψη clawback & rebates	Φορολογικές Ζημιές	Λοιπές προβλέψεις εκμεταλλεύσης	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2015	3,814,017	10,921,141	-	4,920,364	19,655,522
Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	34,696	(10,040,968)	4,578,807	367,384	(5,060,081)
Χρέωση / (πίστωση) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα-Επίδραση Αλλαγής φορολογικού συντελεστή (Χρέωση) / πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	101,631	-	-	-	101,631
	(409,647)	-	-	-	(409,647)
31 Δεκεμβρίου 2015	3,540,697	880,173	4,578,807	5,287,747	14,287,425
1 Ιανουαρίου 2016	3,540,697	880,173	4,578,807	5,287,747	14,287,425
Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	360,481	(603,484)	(3,238,271)	(2,385,921)	(5,867,195)
Χρέωση / πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	(15,466)	-	-	-	(15,466)
31 Δεκεμβρίου 2016	3,885,712	276,690	1,340,536	2,901,827	8,404,764

12. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην Ελλάδα, όπως προκύπτει από τον ν.2112/20, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας καθορίζεται με βάση τις τακτικές αποδοχές των εργαζομένων του τρέχοντος μήνα πριν την απόλυση, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο λύσης της σύμβασης εξηρημένης εργασίας τους (απόλυση με προειδοποίηση, απόλυση χωρίς προειδοποίηση ή συνταξιοδότηση). Επίσης, σύμφωνα τις διατάξεις του ν. 4093/2012 έχει μειωθεί τόσο ο χρόνος προειδοποίησης όσο και τα ποσά των αποζημιώσεων που δικαιούνται οι εργαζόμενοι, ενώ προβλέπεται η καταβολή επιπρόσθετης αποζημίωσης σε εργαζόμενους που έχουν συμπληρώσει, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του ως άνω νόμου δηλ. την 12.11.2012, 17 έτη υπηρεσίας και άνω στον ίδιο εργοδότη και απασχολούνται με πλήρη απασχόληση. Η οφειλόμενη αποζημίωση σε περίπτωση συνταξιοδότησης είναι ίση με το 40% της αποζημίωσης που οφείλεται σε περίπτωση απόλυσης. Η εταιρεία σύμφωνα με την πολιτική της χορηγεί το 100% της οφειλόμενης αποζημίωσης τόσο σε περιπτώσεις εξόδου από την υπηρεσία λόγω απόλυσης όσο και λόγω συνταξιοδότησης και για τον λόγο αυτό η

αναλογιστική μελέτη έχει προετοιμαστεί με βάση και την ανωτέρω παραδοχή. Τέλος, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, προβλέπονται και περιπτώσεις στις οποίες ο εργαζόμενος δεν δικαιούται αποζημίωση όπως ενδεικτικώς αναφερομένων: περίπτωση οικειοθελούς αποχώρησης, περίπτωση απόλυσης με σύμβαση εργασίας για τους πρώτους 12 μήνες, υποβολή μήνυσης για αξιόποινη πράξη που αυτός διέπραξε κατά την άσκηση της υπηρεσίας του, θάνατος εργαζόμενου.

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στον Ισολογισμό καθορίζονται ως εξής:

	31.12.2016	31.12.2015
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	13,399,006	12,209,300
Υποχρέωση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	13,399,006	12,209,300

Η μεταβολή της υποχρέωσης συνταξιοδοτικών παροχών κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ως εξής:

	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο έναρξης χρήσης	12,209,300	14,669,296
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	1,023,333	1,373,467
Χρηματοοικονομικό κόστος	273,352	323,217
Κόστος προϋπηρεσίας	-	302,576
Κόστος διακανονισμών	49,802	(1,716,389)
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(1,658,787)	(1,167,302)
Μεταβολή καθορισμένης παροχής από τα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	-	332,567
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές από οικονομικές παραδοχές	654,084	118,226
Αναλογιστικές (κέρδη) / ζημιές από δημογραφικές παραδοχές	-	-
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές από εμπειρία περιόδου	847,922	(2,026,358)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	13,399,006	12,209,300

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	1,023,333	1,373,467
Χρηματοοικονομικό κόστος	273,352	323,217
Κόστος προϋπηρεσίας	-	302,576
Κόστος διακανονισμών	49,802	(1,716,389)
Κόστος περικοπών	-	-
Σύνολο περιλαμβανομένο στις παροχές σε εργαζομένους	1,346,487	282,871

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

	31.12.2016	31.12.2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2.00%	2.25%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2.00%	2.00%
Πληθωρισμός	1.75%	1.75%
Διάρκεια υποχρέωσης	20.24	20.17

Η ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σημαντική αναλογιστική παραδοχή που δείχνει πώς η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα είχε επηρεαστεί από τις αλλαγές αυτές είναι η ακόλουθη:

	Μεταβολή παραδοχής	Αύξηση ποσοστού παραδοχής	Μείωση ποσοστού παραδοχής
Επιτόκιο προεξόφλησης	0.50%	Μείωση κατά 9,5%	Αύξηση κατά 10,6%
Μελλοντική αύξηση μισθών	0.50%	Αύξηση κατά 10,6%	Μείωση κατά 9,5%

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, αυτό έχει μικρές πιθανότητες να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στον προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method)).

13. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31.12.2016	31.12.2015
Προμηθευτές	10,302,883	14,948,333
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	9,476,505	97,383,167
Δεδουλευμένα έξοδα	6,193,158	6,800,197
Ασφαλιστικοί οργανισμοί και λοιποί φόροι-τέλη	2,285,161	2,387,180
Λοιπές υποχρεώσεις	1,559,588	836,152
Λοιπές προβλέψεις	5,923,489	6,491,086
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	35,740,784	128,846,115

14. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	1.1.2016- 31.12.2016	1.1.2015- 31.12.2015
Έσοδα απο τιμολόγηση εξόδων στις εταιρείες του Ομίλου	9,714,191	8,424,389
Έσοδα απο απόσχιση κλάδου - Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	5,014,327
Λοιπά έσοδα	213,593	831,587
Έσοδα παρεπόμενων υπηρεσιών	9,927,785	14,270,303
Έσοδα παρεπόμενων υπηρεσιών - Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	9,927,785	9,255,976
Έσοδα παρεπόμενων υπηρεσιών - Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	5,014,327
Συγκεντρωτικά έσοδα παρεπόμενων υπηρεσιών	9,927,785	14,270,303

15. Έξοδα ανά κατηγορία

Η ανάλυση των εξόδων ανά κατηγορία παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Παροχές σε εργαζόμενους	33,845,470	38,185,365
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	301,520	282,056
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	11,335	8,114
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	1,795,461	2,088,929
Δαπάνες διαφήμισης και προώθησης	25,429,975	34,262,130
Κόστος πωληθέντων αποθεμάτων	250,467,691	245,200,850
Φόροι, τέλη	1,405,860	1,306,791
Λοιπά	12,288,618	11,316,564

Συνολικά έξοδα - Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	325,545,929	332,650,799
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο στο κόστος πωληθέντων-Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	9,698,855
Λειτουργικά έξοδα - Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	3,709,933
Σύνολο	325,545,929	346,059,587

Κατανομή ανά λειτουργία:

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Κόστος πωλήσεων	250,467,691	254,899,705
Έξοδα διάθεσης	62,629,825	75,739,960
Έξοδα διοίκησης	12,448,414	15,419,922
Σύνολο	325,545,929	346,059,587

16. Παροχές σε εργαζομένους

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Μισθοί και ημερομίσθια	22,116,628	25,409,348
Αμοιβές ΔΣ	1,285,334	654,911
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	5,356,349	5,819,537
Παρεπόμενες παροχές	4,286,816	4,123,951
Προβλέψεις παροχών σε εργαζόμενους	800,344	2,177,619
Παροχές σε εργαζομένους-Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	33,845,470	38,185,365
Παροχές σε εργαζομένους-Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	1,619,957
Συνολικές παροχές σε εργαζομένους	33,845,470	39,805,322

	31.12.2016	31.12.2015
Αριθμός προσωπικού	450	477

17. Χρηματοοικονομικό κόστος

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Χρηματοοικονομικά έξοδα		
Τοκοί βραχυπρόθεσμων Δανείων	481,614	334,228
	481,614	334,228
Χρηματοοικονομικά έσοδα		
Έσοδα τόκων από τραπεζικές καταθέσεις	(1,741)	(1,842)
	(1,741)	(1,842)
Χρηματοοικονομικά έξοδα/(έσοδα) - καθαρά	479,873	332,385

18. Φόρος εισοδήματος

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Φόρος Εισοδήματος χρήσης	-	(158,124)
Αναβαλλόμενος φόρος-Επίδραση αλλαγής φορολογικών συντελεστών (Σημείωση 11)	-	1,295,478
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημείωση 11)	(5,775,589)	(6,458,064)
Συνολικός φόρος	(5,775,589)	(5,320,709)

Ο φόρος, επί των κερδών προ φόρων της Εταιρείας, διαφέρει από το θεωρητικό ποσό που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον συντελεστή φόρου που ισχύει στην Ελλάδα, επί των κερδών της. Η διαφορά έχει ως εξής:

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Κέρδη προ φόρων- Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	13,395,765	18,011,436
Κέρδη προ φόρων- Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	6,373,436
Φόρος υπολογισμένος με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές στην Ελλάδα	(3,884,772)	(7,071,613)
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις/(Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς)	(1,705,163)	1,750,904
Φόρος	(5,589,935)	(5,320,709)

Ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Η Εταιρία δεν έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2009 και 31.12.2010 για τις οποίες χρήσεις έχει σχηματιστεί η απαιτούμενη πρόβλεψη. Την 14.09.2016 ξεκίνησε ο έλεγχος για τις παραπάνω χρήσεις ο οποίος κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί. Για τις χρήσεις που έληξαν την 31.12.2011, 31.12.2012, 31.12.2013, 31.12.2014 και 31.12.2015 έχει διενεργηθεί φορολογικός έλεγχος από τους Νόμιμους ελεγκτές/ελεγκτικό γραφείο. Κατά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου, η «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» έχει εκδοθεί χωρίς ουσιαστικές προσαρμογές όσον αφορά το έξοδο φόρου και την αντίστοιχη πρόβλεψη φόρου.

Για τη χρήση που έληξε την 31.12.2016 ο φορολογικός έλεγχος ήδη διενεργείται από την PricewaterhouseCoopers A.E. Κατά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου, η διοίκηση της εταιρίας δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων, κατά το χρόνο που αυτές θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν.

19. Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Κέρδη προ φόρων	13,395,765	24,384,872
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων (Σημείωση 6)	301,520	290,137
Αποσβέσεις άυλων (Σημείωση 7)	11,335	12,366
(Κέρδη) / ζημίες από πώληση κλάδου-Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες	-	(3,076,096)
Απομείωση αποθέματος	(692,214)	1,049,870
Χρηματοοικονομικό κόστος - καθαρό (Σημείωση 18)	479,873	332,385
	13,496,279	22,993,535
Μεταβολές στο Κεφάλαιο κίνησης		
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	9,344,049	1,629,226
(Αύξηση) / μείωση Πελατών και στις λοιπών απαιτήσεων	77,523,702	(54,266,923)
Αύξηση / (μείωση) Προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων	(93,602,719)	36,841,506
	(6,734,968)	(15,796,191)
Ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	6,761,311	7,197,345

20. Ανειλημμένες υποχρεώσεις**Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις**

Δεν υπάρχουν ανεκτέλεστες συμβάσεις κεφαλαιουχικών δαπανών κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Το σύνολο μελλοντικών ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων που αναμένεται να δοθεί βάσει μη ακυρωτέων λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

	31.12.2016	31.12.2015
Έως 1 έτος	1,932,190	1,949,792
Από 1-5 έτη	2,729,810	4,176,801
Περισσότερα από 5 έτη	-	-
	4,662,000	6,126,593

Οι λειτουργικές μισθώσεις αφορούν σε εκμισθώσεις αυτοκινήτων.

21. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Η εταιρεία υπόκειται και ενδέχεται να συνεχίσει να υπόκειται σε νομικές διαδικασίες και έρευνες που ανακύπτουν από καιρού εις καιρόν. Συνεπώς η Εταιρεία ενδέχεται να κληθεί να υποστεί επιπτώσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά συμβόλαια και θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη λειτουργία και τη φήμη της.

Οι δικαστικές υποθέσεις και έρευνες είναι εγγενώς μη προβλέψιμες και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να καταλήξουν σε δυσμενείς αποφάσεις ή συμβιβασμούς. Επομένως, η Εταιρεία μπορεί να υποστεί αποφάσεις ή να εισέλθει σε συμβιβασμούς που μπορεί να έχουν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματα ή τις χρηματοοικονομικές ροές της Εταιρείας.

Η Novartis ερευνά αιτιάσεις πιθανώς ανάρμοστων οικονομικών οφελών σε επαγγελματίες υγείας και άλλους στην Ελλάδα. Η Εταιρεία παρέχει σχετικές πληροφορίες στις Ελληνικές αρχές. Η Novartis επίσης απαντά σε αιτήματα παροχής εγγράφων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (US SEC) και το υπουργείο Δικαιοσύνης (USDOJ) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με τις ανωτέρω αιτιάσεις και συνεργάζεται με τις αρχές στις έρευνες τους. Προς το παρόν, δεν έχουν προκύψει κατηγορίες ή αξιώσεις από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (US SEC) και το υπουργείο Δικαιοσύνης (USDOJ) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ή από τις Ελληνικές αρχές σε σχέση με τη συμπεριφορά της Εταιρείας στο θέμα αυτό.

22. Συνδεδεμένα μέρη

Οι κατωτέρω συναλλαγές, αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη:

	1.1.2016-31.12.2016				31.12.2016	
	Πώληση επιχειρ. κλάδου	Πωλήσεις υπηρεσιών	Αγορές αγαθών	Αγορές υπηρεσιών	Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη
Μητρική (Novartis Pharma AG)	-	8,689,567	217,309,671	644,825	17,730,730	39,691
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	-	7,220,697	26,325,447	3,208,803	997,823	9,436,814
	-	15,910,264	243,635,118	3,853,628	18,728,553	9,476,505

	1.1.2015-31.12.2015			31.12.2015		
	Πώληση επιχειρ. κλάδου	Πωλήσεις υπηρεσιών	Αγορές αγαθών	Αγορές υπηρεσιών	Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένα μέρη
Μητρική (NVS Pharma AG)	-	8,019,520	216,028,559	2,302,859	1,319,977	83,751,596
Λοιπά συνδεδεμένα μέρη	4,518,202	1,223,648	24,105,868	3,356,036	3,263,723	13,631,571
	4,518,202	9,243,169	240,134,427	5,658,895	4,583,700	97,383,167

Οι υπηρεσίες από συνδεδεμένα μέρη αφορούν υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης, υπηρεσίες διοικητικής υποστήριξης και ενοίκια.

Παροχές προς τη διοίκηση

Δεν υπάρχουν υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων από και προς μέλη της Διοίκησης κατά τις ημερομηνίες αναφοράς.

	1.1.2016-31.12.2016	1.1.2015-31.12.2015
Μισθοί, αμοιβές μελών ΔΣ και άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	1,285,334	654,911
	1,285,334	651,470

23. Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις

Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	31.12.2016	31.12.2015
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου	17,673,357	10,428,841
Παρακατούμενοι φόροι για τη χρήση	11,369,229	5,008,802
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος	-	2,235,715
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου	29,042,586	17,673,357

24. Αποσχισθείσες Δραστηριότητες

Στις 22 Απριλίου 2014, η Novartis AG (NVS) ανακοίνωσε τις ακόλουθες συναλλαγές με την εταιρεία GlaxoSmithKline plc (GSK):

- Οι NVS & GSK συνέστησαν κοινή εταιρία για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των καταναλωτικών τους προϊόντων σε διεθνές επίπεδο. Με την ολοκλήρωση της σύστασης της νέας εταιρίας, η NVS κατέχει το 36.5% του μετοχικού κεφαλαίου της νέας κοινοπραξίας. Η συναλλαγή αυτή ολοκληρώθηκε στην Ελλάδα την 31η Μαΐου του 2015. Τα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που μεταβιβάστηκαν κατά την παραπάνω ημερομηνία από την Novartis Hellas (NVS Hellas) στην GlaxoSmithKline Καταναλωτικά Προϊόντα Υγείας Ελλάς Α.Ε. (GSK JV) αναφέρονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα:

Μεταβιβασθείσες απαιτήσεις/υποχρεώσεις και αποτέλεσμα πώλησης κατά την 31η Μαΐου 2015:

Ενσώματα Πάγια	0,36
Απαιτήσεις από πελάτες	9.176.036,82
Λοιπές Απαιτήσεις	1.130,31
Προκαταβολές σε προμηθευτές	3.190,00
Προμηθευτές	(1.405.929,15)
Υποχρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(10.647.388,18)
Υποχρεώσεις προς εκτελωνιστή	<u>(203.136,15)</u>
Κέρδος από πώληση	3.076.095,99
Τιμολογηθείσα αξία	<u>1.442.106,00</u>
Συνολικό Αποτέλεσμα Πώλησης	<u><u>4.518.201,99</u></u>

Κατόπιν σχετικής συμφωνίας της NVS Hellas με την GSK JV, η πρώτη συνέχισε να ασκεί τις δραστηριότητες σχετικά με την πώληση και εμπορία του κλάδου των καταναλωτικών προϊόντων της δεύτερης μετά την ημερομηνία πώλησης και ως την ολοκλήρωση των απαιτούμενων κανονιστικών διαδικασιών σε τοπικό επίπεδο. Για το διάστημα αυτό και επειδή οι υπηρεσίες προώθησης των προϊόντων του κλάδου παρέχονται από το προσωπικό της GSK JV, η NVS Hellas αποδίδει σε μηνιαία βάση το ποσό των Ευρώ 246,000 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών προώθησης από το προσωπικό της GSK JV. Το ποσό που έχει καταχωρηθεί στα Έξοδα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος της χρήσης 31.12.2015 της εταιρείας σε σχέση με τις ανωτέρω υπηρεσίες ανέρχεται σε Ευρώ 1,722,000.

- 2) Η NVS προχώρησε σε πώληση μέρους του χαρτοφυλακίου της, και πιο συγκεκριμένα των προϊόντων του κλάδου εμβολίων στην GSK την 2 Μαρτίου 2015. Η συναλλαγή σε τοπικό επίπεδο ολοκληρώθηκε την ίδια ημερομηνία. Ο κλάδος εμβολίων δεν θεωρείται σημαντικός για σκοπούς εμφάνισης ως αποσχισθείσα δραστηριότητα. Η Novartis Hellas για την παραπάνω πώληση του κλάδου εμβολίων τιμολόγησε στην GlaxoSmithkline A.E.B.E συνολικό ποσό Ευρώ 496,150 για την μεταβίβαση των προϊόντων, ποσό που αντιπροσωπεύει την αξία των στοιχείων ενεργητικού κατά την συγκεκριμένη ημερομηνία. Κατόπιν σχετικής συμφωνίας της NVS Hellas με την GSK), η πρώτη συνέχισε να ασκεί τις δραστηριότητες σχετικά με την πώληση και εμπορία του κλάδου των καταναλωτικών προϊόντων της δεύτερης μετά την ημερομηνία πώλησης και ως την ολοκλήρωση των απαιτούμενων κανονιστικών διαδικασιών σε τοπικό επίπεδο. Για το διάστημα αυτό και επειδή οι υπηρεσίες προώθησης των προϊόντων του κλάδου παρέχονται από το προσωπικό της GSK Hellas, η NVS Hellas αποδίδει σε μηνιαία βάση το ποσό των Ευρώ 69,000 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών προώθησης από το προσωπικό της GSK Hellas. Το ποσό που έχει καταχωρηθεί στα Έξοδα διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος της χρήσης 31.12.2015 της εταιρείας σε σχέση με τις ανωτέρω υπηρεσίες ανέρχεται σε Ευρώ 690,000.
- 3) Τέλος την 2 Μαρτίου 2015, η NVS Hellas προχώρησε σε αγορά του κλάδου των ογκολογικών προϊόντων της GSK Hellas με βάση σχετική συμφωνία των NVS και GSK σε παγκόσμιο επίπεδο. Κατόπιν σχετικής συμφωνίας της NVS Hellas με την GSK), η δεύτερη συνέχισε να ασκεί τις δραστηριότητες σχετικά με την πώληση και εμπορία του κλάδου των καταναλωτικών προϊόντων της δεύτερης μετά την ημερομηνία πώλησης και ως την ολοκλήρωση των απαιτούμενων κανονιστικών διαδικασιών σε τοπικό επίπεδο. Για το διάστημα αυτό και επειδή οι υπηρεσίες προώθησης των προϊόντων του κλάδου παρέχονται από το προσωπικό της NVS Hellas, η GSK Hellas αποδίδει σε μηνιαία βάση το ποσό των Ευρώ 96,315 σχετικά με την παροχή υπηρεσιών προώθησης από το προσωπικό της NVS Hellas. Το ποσό που έχει καταχωρηθεί στα Άλλα Έξοδα Εκμετάλλευσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος της χρήσης 31.12.2015 της εταιρείας σε σχέση με τις ανωτέρω υπηρεσίες ανέρχεται σε Ευρώ 481,575. Οι κανονιστικές διαδικασίες για την μεταβίβαση των ογκολογικών προϊόντων ολοκληρώθηκαν τον Ιούλιο του 2015 με συνέπεια την ανωτέρω ημερομηνία να πωληθούν αποθέματα συνολικής αξίας Ευρώ 3,074,903 από την GSK Hellas στην NVS Hellas η οποία από την 1^η Αυγούστου 2015 είναι υπεύθυνη για την πώληση και την εμπορία των προϊόντων αυτών σε τοπικό επίπεδο.

Στοιχεία Χρηματοοικονομικών καταστάσεων μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων:

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για την περίοδο

	1.1.2015-31.5.2015
Πωλήσεις	14,767,897
Κόστος πωλήσεων	(9,698,855)
Λειτουργικά έξοδα	(3,709,933)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	5,014,327
Φόρος εισοδήματος	-
Καθαρά κέρδη χρήσης	6,373,436

Κατάσταση ταμειακών ροών

	2015
Ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	214,229
Συνολικές ταμειακές ροές	214,229

25. Σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού

Σύμφωνα με απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2016, του ομίλου Novartis διεθνώς, τα οφθαλμολογικά φαρμακευτικά προϊόντα του χαρτοφυλακίου της Alcon θα εμπορεύονται από τις θυγατρικές εταιρείες του ομίλου Novartis σε όλες τις αγορές (χώρες) όπου ο όμιλος Novartis δραστηριοποιείται παγκοσμίως. Για την εφαρμογή της παραπάνω απόφασης στην Ελληνική αγορά, την 30.06.2017 η εταιρεία Alcon Laboratories Ελλάς Α.Ε.Β.Ε. προχώρησε στην πώληση του συνόλου των αποθεμάτων των φαρμακευτικών προϊόντων οφθαλμολογίας συνολικής αξίας Ευρώ 3.587.835 στην εταιρεία Novartis Ελλάς Α.Ε.Β.Ε η οποία από την ημερομηνία αυτή ξεκίνησε την διάθεση των προϊόντων αυτών στην Ελληνική αγορά.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας **Novartis Ελλάς ΑΕΒΕ**

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας **Novartis Ελλάς ΑΕΒΕ**, οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β' /2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

---

*ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
T: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr*

*Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, T: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, T: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487*

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας Novartis Ελλάς ΑΕΒΕ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 21 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου περιγράφεται η ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με την έρευνα αιτιάσεων πιθανώς ανάρμοστων οικονομικών οφελών σε επαγγελματίες υγείας και άλλους. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2016.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία Novartis Ελλάς ΑΕΒΕ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 14 Δεκεμβρίου 2017

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Πραιγουωτερχαους Κούπερς
Ανώνυμος ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ 113

Δημήτρης Σούρμπης
Αρ Μ ΣΟΕΛ 16891

ΕΚΘΕΣΗ

του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανώνυμης Εταιρίας NOVARTIS (HELLAS) Α.Ε.Β.Ε. επί των οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμού κλπ) και των πεπραγμένων της 49ης εταιρικής χρήσεως από 1.1.2016 έως 31.12.2016.

ΠΡΟΣ

Τον μοναδικό μέτοχο της ως άνω Ανωνύμου Εταιρίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της NOVARTIS (HELLAS) Α.Ε.Β.Ε. υποβάλλει τα παρακάτω προς έγκριση από την Γενική Συνέλευση:

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ 2016

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ήδη εγκρίνει με το Πρακτικό της 13/12/2017, τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας που αποτελούνται από τον Ισολογισμό της χρήσεως 1/1/2016 - 31/12/2016, τον λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως, την Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων, την κατάσταση Ταμειακών Ροών καθώς και τις σημειώσεις οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος τους.

Το σύνολο των οικονομικών αυτών καταστάσεων νόμιμα υπογεγραμμένο από τους κ.κ. Suzanne Kohout, Alicja Dorota Zolotar και Δημήτριο Φιλιππόπουλο που έχουν εξουσιοδοτηθεί σχετικά, με το ίδιο πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου, επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση και υποβάλλεται προς έγκριση από την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Η πορεία των εργασιών της εταιρίας κατά την οικονομική χρήση 1/1/2016 – 31/12/2016 απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις με τις εξής παρατηρήσεις μας:

1. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ

1.1 Εργασιακά θέματα

Ο αριθμός του προσωπικού κατά την 31.12.2016 και 31.12.2015 αναλύεται ως εξής:

	2016	2015
Αριθμός Εργαζομένων	450	477

Το εργασιακό περιβάλλον αποτελεί προτεραιότητα της διοίκησης της εταιρείας. Η εταιρεία λειτουργεί σε απόλυτη εναρμόνιση με όλους τους εργασιακούς νόμους και κανονισμούς και παρέχει στους εργαζομένους επιπλέον παροχές σύμφωνα με τις πολιτικές του ομίλου Novartis στο εξωτερικό (π.χ. πρόγραμμα έκτακτων αμοιβών, ασφαλιστικό πρόγραμμα συνταξιοδότησης και υγείας).

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓ/ΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

2.1. Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)

Ο κύκλος εργασιών (καθαρές πωλήσεις) των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων της εταιρείας ανήλθε σε **329,493,783** Ευρώ, έναντι αντιστοίχου ποσού της προηγούμενης χρήσης **341,738,645** Ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 3,58%.

2.2 Μικτά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως

Τα μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης (μικτά κέρδη) των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ανήλθαν σε **79,026,092** Ευρώ (23,98% επί των πωλήσεων) έναντι **96,537,795** Ευρώ (28,25% επί των πωλήσεων της προηγούμενης χρήσης) παρουσιάζοντας μείωση κατά 18.14%. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στο αυξημένο ποσό επιστροφής Clawback για τη χρήση 2016.

2.3 Λειτουργικά έξοδα

Τα λειτουργικά έξοδα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων ανήλθαν στο ποσό των **75,078,239** Ευρώ έναντι **87,449,949** Ευρώ της προηγούμενης χρήσεως παρουσιάζοντας μείωση κατά 14,15%, κυρίως λόγω μειωμένων εξόδων προώθησης αλλά και εξόδων και παροχών προσωπικού λόγω της αντίστοιχης μείωσης του αριθμού των εργαζομένων.

2.4 Τόκοι χρεωστικοί – πιστωτικοί

Οι χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα ανήλθαν στην τρέχουσα χρήση στο ποσό των **481,614** Ευρώ, και οι πιστωτικοί στο ποσό των **1,741** Ευρώ. Στην προηγούμενη χρήση οι χρεωστικοί τόκοι ανήλθαν στο ποσό των **334,228** Ευρώ και οι πιστωτικοί στο ποσό των **1,842** Ευρώ. Το παραπάνω οφείλεται κυρίως στην αύξηση του μέσου υπολοίπου των βραχυπρόθεσμων δανείων κατά την διάρκεια της χρήσης 2016 από την τράπεζα Alpha Bank.

2.5 Κέρδη προ φόρων

Τα κέρδη προ φόρων διαμορφώνονται στο ποσό των **13,395,765** Ευρώ, έναντι **18,011,436** Ευρώ από συνεχιζόμενες δραστηριότητες και **6,373,436** Ευρώ από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες της προηγούμενης χρήσης.

2.6 Φορολογία εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος

Το έξοδο φορολογίας της χρήσεως ανέρχεται στο ποσό των **5,775,589** Ευρώ (2015: Ευρώ **5,320,709**). Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης 2016 είναι μηδενικός (2015: Ευρώ **158,124**) καθώς μετά την αλλαγή της

σχετικής νομοθεσίας εντός του έτους 2015 επιτρέπεται η φορολογική αναγνώριση των εξόδων για rebates και claw back την χρήση κατά την οποία καθίστανται δεδουλευμένα και όχι κατά την χρήση στην οποία εκκαθαρίζονται. Ο Αναβαλλόμενος φόρος ανέρχεται σε Ευρώ **5,775,589** (2015: Ευρώ **5,162,585**).

2.7 Καθαρά κέρδη χρήσεως μετά φόρων

Μετά τα παραπάνω τα καθαρά κέρδη της χρήσεως 2016 μετά φόρων ανέρχονται σε Ευρώ **7,620,176** (2015: Ευρώ **12,690,727** από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες και σε Ευρώ **6,373,436** για τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες).

2.8 Μεταβολές στα ίδια κεφάλαια

Τα παραπάνω καθαρά κέρδη της χρήσεως μετά φόρων μεταφέρονται στα κέρδη εις νέον της επόμενης χρήσεως αφού αφαιρεθεί ποσό Ευρώ 495,643 (2015: Ευρώ 902,240) για τον σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού σύμφωνα με την Ελληνική Εταιρική Νομοθεσία. Έτσι τα κέρδη χρήσεως εις νέον ανέρχονται συνολικά σε Ευρώ **29,863,868** (2015: Ευρώ **24,256,805**)

2.9 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Οι βασικοί αριθμοδείκτες της χρήσεως, κατά κατηγορίες, είναι οι εξής:

	2016	2015
α) Οικονομικής Διάρθρωσης:		
<u>Κυκλοφορούν ενεργητικό</u>	93.36%	93.31%
Σύνολο ενεργητικού		
<u>Ίδια κεφάλαια</u>	235.57%	85.37%
Σύνολο υποχρεώσεων		
<u>Ίδια κεφάλαια</u>	1,056.55%	688.44%
Μακροπρόθεσμα στοιχεία ενεργητικού		
<u>Κυκλοφορούν ενεργητικό</u>	420.77%	190.14%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
β) Απόδοσης και Αποδοτικότητας:		
<u>Καθαρά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως</u>	4.21%	5.37%
Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών		
<u>Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων</u>	9.90%	13.93%
Ίδια κεφάλαια		
<u>Μικτά αποτελέσματα</u>	23.98%	28.25%
Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών		
<u>Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών</u>	243.42%	264.39%
Ίδια κεφάλαια		

Κόστος πωλήσεων αποθεμάτων	4.11	3.68
Μέσος όρος αποθεμάτων περιόδου		
γ) Διαχειριστικής πολιτικής:		
Υποχρεώσεις προς προμηθευτές	51	189
Αγορές αποθεμάτων και υπηρεσιών με πίστωση		
Απαιτήσεις από πελάτες	95	185
Πωλήσεις αποθεμάτων και υπηρεσιών με πίστωση		
Απαιτήσεις από πωλήσεις αποθεμάτων & υπηρεσιών	545	418
Σύνολο υποχρεώσεων		

2.10 Πληροφορίες για την προβλεπόμενη εξέλιξη της εταιρίας και για τις δραστηριότητες στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης.

Η εταιρεία διεξάγει κλινικές μελέτες με την άδεια του ΕΟΦ και σε συνεργασία με Ερευνητές Νοσοκομείων. Οι μελέτες αυτές μπορούν να έχουν διάρκεια 3-4 έτη και ο ενδεικτικός αριθμός τους για το 2016 ήταν 105 μελέτες.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΗΝ 31.12.2016

3.1 Καθαρή θέση της εταιρίας

Με βάση τα μεγέθη του Ισολογισμού η καθαρή θέση της εταιρίας κατά την 31.12.2016 διαμορφώνεται ως κατωτέρω συγκριτικά με την οικονομική θέση της 31.12.2015 (ποσά σε Ευρώ):

	31.12.2016	31.12.2015
Μετοχικό κεφάλαιο	23,360,692	23,360,692
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	79,199,566	79,199,566
Τακτικό Αποθεματικό	2,933,571	2,437,928
Υπόλοιπο εις νέον	29,863,868	24,256,805
Σύνολο	135,357,697	129,254,991

Η ως άνω αύξηση της καθαρής θέσεως από 129,254,991 Ευρώ σε 135,357,698 Ευρώ κατά 6,102,706 Ευρώ προέκυψε από την αύξηση του Υπολοίπου εις νέον κατά 5,607,063 Ευρώ και του τακτικού αποθεματικού κατά 495,643 Ευρώ.

3.2 Πάγιο ενεργητικό

Τα ενσώματα πάγια σε αξίες κτήσεως ανέρχονται σε 9,216,869 Ευρώ έναντι 9,087,439 Ευρώ της παρελθούσης χρήσεως (αύξηση κατά 129,430 Ευρώ που οφείλεται κυρίως σε αγορές παγίων. Η αναπόσβεστη αξία ανέρχεται σε 4,761,354 Ευρώ έναντι 4,913,675 Ευρώ της προηγούμενης χρήσεως (μείωση κατά 152,321 Ευρώ).

3.3 Ανάλυση ακινήτων της Εταιρίας (ποσό σε Ευρώ)

Είδος ακινήτου	Θέση	Λογιστική Αξία	Εμπράγματα βάρη
Γήπεδο	Μεταμόρφωση	220,393	Δεν υπάρχουν
Κτίρια εγκ/σεις	Μεταμόρφωση	<u>7,166,871</u>	«
Σύνολο		7,387,264	

3.4 Κυκλοφορούν ενεργητικό

Το σύνολο του κυκλοφορούντος ενεργητικού αυξήθηκε κατά 81,880,798 Ευρώ

Η μεταβολή οφείλεται:

α) στη μείωση των αποθεμάτων κατά	8,651,834 Ευρώ
β) στη μείωση των πελατών και λοιπών απαιτήσεων κατά	88,883,931 Ευρώ
γ) Στην αύξηση των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων κατά	11,369,229 Ευρώ
δ) στην αύξηση των διαθεσίμων κατά	<u>4,285,739 Ευρώ</u>

Σύνολο 81,880,798 Ευρώ

3.5 Υποχρεώσεις

Το σύνολο των υποχρεώσεων μειώθηκε κατά 94,951,829 Ευρώ με κύριους λόγους τη μείωση των υποχρεώσεων σε προμηθευτές, τις εταιρείες του ομίλου & λοιπούς πιστωτές κατά 93,105,330 Ευρώ και τη μείωση των δανειακών υποχρεώσεων κατά 1,846,499.

4. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με την (27.1.2016) απόφαση του ομίλου Novartis διεθνώς, τα οφθαλμολογικά φαρμακευτικά προϊόντα του χαρτοφυλακίου της Alcon θα εμπορεύονται από τις θυγατρικές εταιρείες του ομίλου Novartis σε όλες τις αγορές (χώρες) όπου ο όμιλος Novartis δραστηριοποιείται παγκοσμίως. Για την εφαρμογή της παραπάνω απόφασης στην Ελληνική αγορά, την 30.06.2017 η εταιρεία Alcon Laboratories Ελλάς Α.Ε.Β.Ε.

προχώρησε στην πώληση του συνόλου των αποθεμάτων των φαρμακευτικών προϊόντων οφθαλμολογίας συνολικής αξίας Ευρώ 3.587.835 στην εταιρεία Novartis Ελλάς Α.Ε.Β.Ε η οποία από την ημερομηνία αυτή ξεκίνησε την διάθεση των προϊόντων αυτών στην Ελληνική αγορά ενσωματώνοντας τα στον προϋπάρχοντα κλάδο οφθαλμολογικών προϊόντων.

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κατά το οικονομικό έτος 2016 η εταιρεία κατάφερε να συγκρατήσει την κερδοφορία της παρά το εξαιρετικά δυσμενές οικονομικό περιβάλλον. Ο κύριος λόγος για το παραπάνω είναι η σωστή διαχείριση των τιμών αγοράς από τις εταιρείες του ομίλου στο εξωτερικό καθώς οι συνεχείς μειώσεις τιμών αλλά και η σημαντική αύξηση του μηχανισμού αυτόματης επιστροφής της υπέρβασης της φαρμακευτικής δαπάνης καθιστούν το επιχειρηματικό περιβάλλον σημαντικά ασταθές και ευμετάβλητο. Τα έξοδα μειώθηκαν σημαντικά σε σχέση με την προηγούμενη χρήση 2015 κυρίως λόγω μείωσης των εξόδων προώθησης και προσωπικού σε μία προσπάθεια της εταιρείας να ενισχύσει το όφελος που προέκυψε από την μείωση τιμών αγοράς των προϊόντων της.

6. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

6.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Εταιρεία λόγω της δραστηριότητάς της εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κίνδυνο αγοράς (κίνδυνο εύλογης αξίας από μεταβολές επιτοκίων και κίνδυνο ταμειακών ροών), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Η πολιτική που εφαρμόζει η εταιρεία στην διαχείριση των κινδύνων επικεντρώνεται στην αδυναμία πρόβλεψης του χρόνου είσπραξης των πωλήσεων προς το δημόσιο καθώς και στην αβεβαιότητα του ύψους της αυτόματης επιστροφής υπέρβασης φαρμακευτικής δαπάνης από τις φαρμακευτικές εταιρείες προς τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. όπως θεσπίστηκε με τον νόμο 4052/1.3.2012 και ισχύει. Η εταιρεία επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει τις πιθανές συνέπειες των παραπάνω στην ρευστότητα και στα αποτελέσματα της.

Η διαχείριση των κινδύνων πραγματοποιείται από τη Διοίκηση της Εταιρείας. Η Διοίκηση της Εταιρείας προσδιορίζει, αξιολογεί και λαμβάνει μέτρα με σκοπό την αντιστάθμιση όλων των χρηματοοικονομικών κινδύνων.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς το σύνολο των συναλλαγών της είναι σε Ευρώ.

Κίνδυνος τιμής

Η Εταιρεία δεν εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών.

Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Η Εταιρεία δεν αντιμετωπίζει σημαντικό κίνδυνο επιτοκίων καθώς δεν διαθέτει σημαντικά τοκοφόρα κονδύλια ενεργητικού.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που προκαλεί ένα συμβαλλόμενο μέρος που συμμετέχει σε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο σε ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος μέσω της μη εκπλήρωσης μιας υποχρέωσής του. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που διακρατούνται στις τράπεζες και τις εμπορικές απαιτήσεις.

Η Εταιρεία υπόκειται σε σημαντικό επίπεδο πιστωτικού κινδύνου, καθώς τα ταμειακά διαθέσιμα διατηρούνται κατά 72% σε μια και μόνο τράπεζα (Citibank S.A.), όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Τράπεζα	Υπόλοιπο 31.12.2016	Ποσοστό	Moody's rating
Citi Bank Europe	5,316,824	72,26%	A1
Alpha Bank	1,992,242	27,08%	Caa3
Piraeus Bank	46,999	0,64%	Caa3
NBG	1,717	0,02%	Caa3
Σύνολο	7,357,782		Caa3

Οι πωλήσεις προς το Δημόσιο αποτελούν το 50% των εσόδων από πωλήσεις για το έτος 2016 (2015: 50%). Η εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πωλήσεις πραγματοποιούνται με πελάτες που χαρακτηρίζονται από το κατάλληλο πιστοληπτικό ιστορικό. Η διοίκηση παρακολουθεί τακτικά την χρονολογική κατάταξη των εκκρεμών απαιτήσεων.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται αποτελεσματικά το επίπεδο του πιστωτικού κινδύνου στον οποίο υπόκειται θέτοντας όρια στην έκθεσή της σε μεμονωμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη και μέσω κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου. Οι εν λόγω κίνδυνοι επανεξετάζονται περιοδικά και η Εταιρεία παρακολουθεί την πιστοληπτική ποιότητα των εμπορικών της απαιτήσεων σε συνεχή βάση. Τα υπόλοιπα των ταμειακών διαθεσίμων διατηρούνται σε πιστωτικά ιδρύματα εγκεκριμένα από τη μητρική που φέρουν αποδεκτή πιστωτική αξιολόγηση.

Οι απαιτήσεις από πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις αναλύονται ως ακολούθως, όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο:

Κατάταξη πιστωτικού κινδύνου	31.12.2016	31.12.2015
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν πληρούν τις συνθήκες διαγραφής	51,461,011	40,757,455
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που είναι σε καθυστέρηση και δεν πληρούν τις συνθήκες διαγραφής	35,502,874	135,090,361
Απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	3,774,821	3,308,605
Προβλέψεις	(3,774,821)	(3,308,605)
Σύνολο Πελατών και Λοιπών Απαιτήσεων	86,963,885	175,847,816

Σημείωση: Το ποσό των προβλέψεων κρίνεται επαρκές, καθώς μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καλύπτεται από ασφάλιση πιστωτικού κινδύνου που έχει συναφθεί με ασφαλιστικές εταιρείες του εξωτερικού. Η πιστωτική ποιότητα για το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρέχεται από εξωτερικές πιστωτικές αξιολογήσεις, όπως αυτές παρέχονται από συνεργαζόμενες εξειδικευμένες εταιρείες:

31 Δεκεμβρίου 2016	Σύνολο	1-3	4-6	7-10	Ελληνικό Δημόσιο (CCC)
Απαιτήσεις από Πελάτες	95,724,690	1,037,056	19,627,402	3,518,930	71,541,302

31 Δεκεμβρίου 2015	Σύνολο	1-3	4-6	7-10	Ελληνικό Δημόσιο (CCC)
Απαιτήσεις από Πελάτες	203,393,814	598,427	32,511,480	1,772,941	168,510,966

Σημείωση: Στην κατηγορία 1-3 αξιολογούνται πελάτες με πολύ χαμηλό βαθμό πιστωτικού κινδύνου, στην κατηγορία 4-6, οι πελάτες με χαμηλό έως και μέτριο βαθμό πιστωτικού κινδύνου και στην κατηγορία 7-10 όλοι οι πελάτες με υψηλό βαθμό πιστωτικού κινδύνου. Για την τελευταία κατηγορία η Εταιρεία έχει σχηματίσει επαρκή πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων.

Για τους πελάτες με ανοιχτό ποσό πιστώσεων στις 31/12/2016 που ανερχόταν σε Ευρώ 9,725,904 (2015: 8,427,458) δεν έχει διενεργηθεί αξιολόγηση από εξωτερικές εξειδικευμένες εταιρείες και το ποσό έχει συμπεριληφθεί εξ' ολοκλήρου στην κατηγορία 4-6. Το ποσό έχει εισπραχθεί στο σύνολό του, μέχρι την σύνταξη των Οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας υποδεικνύει τη διατήρηση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων, την διαθεσιμότητα χρηματοδότησης μέσω ενός ικανού ποσού εξασφαλισμένων πιστωτικών διευκολύνσεων και την ικανότητα για κλείσιμο των θέσεων στην αγορά. Οι συμβατικές υποχρεώσεις τις εταιρείες είναι πληρωτέες σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους και αφορούν σε συναλλαγές με την μητρική

εταιρεία. Η ρευστότητα της Εταιρείας παρακολουθείται σε συνεχή βάση από τη διοίκηση. Η λήξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων χρησιμοποιείται από την ανώτερη διοίκηση για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Επιπλέον η εταιρεία διατηρεί εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση με εγγύηση της μητρικής εταιρείας.

6.2 Διαχείριση κεφαλαίου

Οι στόχοι της Εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι να διασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρείας να παραμένει σε συνεχιζόμενη δραστηριότητα με σκοπό να παράγει κέρδη για τους μετόχους και οφέλη για τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη και να διατηρήσει τη βέλτιστη κεφαλαιακή δομή ώστε να μειώσει το κόστος του κεφαλαίου.

Προκειμένου να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή δομή, η Εταιρεία μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των μερισμάτων που καταβάλλονται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

7. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Η εταιρεία υπόκειται και ενδέχεται να συνεχίσει να υπόκειται σε νομικές διαδικασίες και έρευνες που ανακύπτουν από καιρού εις καιρόν. Συνεπώς η Εταιρεία ενδέχεται να κληθεί να υποστεί επιπτώσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από ασφαλιστικά συμβόλαια και θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη λειτουργία και τη φήμη της.

Οι δικαστικές υποθέσεις και έρευνες είναι εγγενώς μη προβλέψιμες και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να καταλήξουν σε δυσμενείς αποφάσεις ή συμβιβασμούς. Επομένως, η Εταιρεία μπορεί να υποστεί αποφάσεις ή να εισέλθει σε συμβιβασμούς που μπορεί να έχουν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στα οικονομικά αποτελέσματα ή τις χρηματοοικονομικές ροές της Εταιρείας.

Η Novartis ερευνά αιτιάσεις πιθανώς ανάρμοστων οικονομικών οφελών σε επαγγελματίες υγείας και άλλους στην Ελλάδα. Η Εταιρεία παρέχει σχετικές πληροφορίες στις Ελληνικές αρχές. Η Novartis επίσης απαντά σε αιτήματα παροχής εγγράφων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (US SEC) και το υπουργείο Δικαιοσύνης (USDOJ) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με τις ανωτέρω αιτιάσεις και συνεργάζεται με τις αρχές στις έρευνες τους. Προς το παρόν, δεν έχουν προκύψει κατηγορίες ή αξιώσεις από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (US SEC) και το υπουργείο Δικαιοσύνης (USDOJ) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ή από τις Ελληνικές αρχές σε σχέση με τη συμπεριφορά της Εταιρείας στο θέμα αυτό.

8. Περιβαλλοντικά Θέματα

Η εταιρεία λειτουργεί με βάση όλους τους περιβαλλοντικούς νόμους και κανονισμούς που ισχύουν στην Ελληνική επικράτεια τόσο κατά την αποθήκευση, καταστροφή όσο και κατά την μεταφορά των εμπορευμάτων στους πελάτες της. Κατά την διάρκεια της χρήσης αποδόθηκαν εισφορές στην Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης

Ανακύκλωσης και σε εταιρείες που χρησιμοποιήθηκαν για την ασφαλή ανακύκλωση ή καταστροφή σκευασμάτων που ανήλθαν σε περίπου Ευρώ 53 χιλ.

9. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Κατόπιν των ανωτέρω εκτεθέντων, το Διοικητικό Συμβούλιο εισηγείται στην Γενική Συνέλευση των Μετόχων την έγκριση όλων των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως, ειδικότερα δε των Οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμού κλπ), της Εκθέσεως του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών, επί των Οικονομικών καταστάσεων και την απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από οποιαδήποτε ευθύνης καθώς επίσης και της επικύρωσης των πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την διάρκεια της παρελθούσης εταιρικής χρήσεως.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εισηγείται επίσης την εκλογή ενός τακτικού Ορκωτού Ελεγκτού και ενός αναπληρωματικού για την χρήση 2017.

Τέλος το Διοικητικό Συμβούλιο εισηγείται την μη διανομή μερίσματος στον μοναδικό μέτοχο της εταιρείας παρά την ύπαρξη κερδών προς διάθεση κατά την χρήση 2016 για λόγους ενίσχυσης της κεφαλαιακής δομής της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο επιθυμεί να διαβεβαιώσει την Γενική Συνέλευση των Μετόχων ότι θα προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να συνεχιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση της δραστηριότητας της εταιρείας παρά το συνεχώς μεταβαλλόμενο και δυσχερές οικονομικό περιβάλλον.

Μεταμόρφωση, 13 Δεκεμβρίου 2017

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Η Πρόεδρος
& Διευθύνων Σύμβουλος

Τα Μέλη

Suzanne Kohout

Alicja Dorota Zolotar

Ευστάθιος Λιβανός